

Európska
komisia

Príručka
pre učiteľov

Ako rozpoznať **dezinformácie**
a ako proti nim bojovať

Tento dokument sa nemôže považovať za dokument predstavujúci oficiálne stanovisko Európskej komisie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024

© Európska únia, 2024

Politika Komisie týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa riadi rozhodnutím Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39, ELI: <https://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Ak nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené v zmysle medzinárodnej licencie Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Akékoľvek použitie alebo reprodukcia prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môžu byť podmienené získaním súhlasu príslušných nositeľov práv.

Ilustrácie: návrh podľa upklyak - Freepik.com

PDF ISBN 978-92-68-13957-8 doi:10.2775/034729 NA-03-24-059-SK-N

OBSAH

1. Úvod	4
2. Poznámky k prezentácii	8
3. Praktické ukážky	14
Praktická ukážka č. 1: Rastúci vplyv „Q“	15
Praktická ukážka č. 2: Pozor, titulky článkov o zdraví môžu zavádzať!	16
Praktická ukážka č. 3: Sú vtáky skutočne vtákmi?	17
Praktická ukážka č. 4: Diskusia na sociálnych médiách o voľbách	18

1. Úvod

ÚVOD

Táto príručka má stredoškolským učiteľom poskytnúť zdroje, aby v študentoch podnietili diskusiu o dôležitých otázkach v súvislosti so šírením nepravdivých informácií, konkrétne dezinformácií. Dezinformácie predstavujú v posledných rokoch čoraz väčší problém. Ohrozujú zdravie, demokraciu, životné prostredie a kultúrne a právne normy, o ktoré sa opierajú naše spoločnosti.

Cieľom príručky je nielen naučiť študentov rozlišovať pravdivé informácie, ale tiež im umožniť zamyslieť sa nad tým, ako sú informácie prezentované a nad motiváciou ľudí, ktorí šíria nepravdivé alebo zavádzajúce informácie. Oboznáma sa so

stratégiami, ktoré šíritelia dezinformácií často využívajú na manipuláciu svojho publika. Naučia sa, ako sa ako mediálni spotrebitelia nenechať oklamať a ako sa rozprávať s ľuďmi, ktorí podľahli dezinformáciám.

Pedagógovia sú kľúčovou súčasťou diskusie o dezinformáciách. Viac zdrojov na prípravu hodín o dezinformáciách a všeobecnejšie o digitálnej gramotnosti nájdete v [usmerneniach pre učiteľov a pedagógov týkajúcich sa boja proti dezinformáciám a podpory digitálnej gramotnosti prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy](#), ktoré uverejnila Európska komisia.

PREZENTÁCIA K PRÍRUČKE SA ZOBRAZÍ KLIKNUTÍM SEM

DOSTUPNÝ OBSAH

- Úvodná prezentácia (vo formáte PPT)
  - Vložené videá z YouTube sú po anglicky/rusky, no k dispozícii sú preložené prepisy.
  - Vysvetlivky a opisy sa nachádzajú v časti Poznámky pod každým slajdom.
- **4 praktické ukážky na prácu v skupine** so sprievodnými otázkami (strany 15 – 18 tohto dokumentu).

NA ČO SLUŽI TáTO PRÍRUČKA

Účelom príručky je uviesť mladých ľudí do témy dezinformácií – pomôcť im pochopiť riziká, ktoré dezinformácie predstavujú, vysvetliť im, ako sa pred nimi chrániť, a poskytnúť im príležitosť podrobnejšie preskúmať konkrétne príklady. Príručka je verejná a môže ju použiť ktorékoľvek vzdelávacie zariadenie. Hoci sa dá upraviť a prispôbiť iným vekovým skupinám, hlavnou cieľovou skupinou sú tínedžeri vo veku 15 až 18 rokov.

AKO JU POUŽÍVAŤ

Materiály by mali pokryť 1 alebo 2 bežné stredoškolské vyučovacie hodiny.

Prezentácia v PowerPointe obsahuje odkazy na niekoľko videí. Na objasnenie hlavných bodov by na jednu vyučovaciu hodinu malo stačiť 1 alebo 2 videá. Ak budete mať čas, môžete použiť aj ďalšie, alebo si materiál rozdelte na viaceré hodiny. Učiteľia sami posúdia, ktoré videá sú v ich triede najvhodnejšie a podnietili by najzaujímavejšiu diskusiu.

ČO SÚ TO DEZINFORMÁCIE?

V [usmerneniach pre učiteľov a pedagógov](#) sa dezinformácie vymedzujú ako „overiteľne nepravdivé alebo zavádzajúce informácie, ktoré sa vytvárajú, prezentujú a šíria na účely hospodárskeho zisku alebo zámerného zavádzania verejnosti“. Mylné informácie sú „overiteľne nepravdivé informácie, ktoré sa šíria bez úmyslu zavádzať“.

Príručka pomáha študentom odhaliť manipulatívne techniky a rozvíjať zručnosti potrebné na to, aby vedeli sami posúdiť informácie. Podrobnejšie informácie o definíciách nájdete v uvedených usmerneniach a v záložke [„Learn“ na stránke EUvsDisinfo](#).

ODPORÚČANÉ AKTIVITY OBSAHUJÚ NASLEDOVNÉ:

 AKTIVITA

 MINIMÁLNY ČAS

 ODPORÚČANÉ MATERIÁLY

Prezentácia na vysvetlenie dezinformácií (slajdy 1 – 21)

35 minút

Prezentácia v PowerPoinete, prepisy videí, interaktívna diskusia

Práca v skupinách (max. 5 – 6 žiakov v skupine) (slajd 23)

15 – 25 minút

Praktické ukážky (a prezentácia v PowerPoinete ako referencia)

Prezentácie jednotlivých skupín a diskusia

25 minút na každú skupinu

Praktické ukážky

2. Poznámky k prezentácii

POZNÁMKY K PREZENTÁCII

Keď budete mať viac času, môžete rozšíriť časť Ako fungujú dezinformácie (napr. tak, že budete venovať viac času skúmaniu externých zdrojov a diskutovať so žiakmi o rôznych príkladoch), prípadne venujte viac času práci v skupinách. Pri tvorbe dodatočných aktivít môžete využiť aj [usmernenia pre učiteľov a pedagógov týkajúce sa boja proti dezinformáciám a podpory digitálnej gramotnosti prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy](#), ktoré uverejnila Európska komisia.

Je dôležité zdôrazniť, že sloboda prejavu je jednou zo základných hodnôt európskej spoločnosti. Cieľom tejto hodiny nie je študentov učiť, čo „smú“ povedať, ale zvýšiť ich povedomie o všeobecnom kritickom myslení. Konkrétnejšie ich má pripraviť na

rozpoznávanie manipulácie od ľudí alebo organizácií, ktoré šíria nepravdivé informácie, s cieľom oslabiť dôveru v demokraciu, vedu a inštitúcie, ktoré sa týkajú nás všetkých. Kľúčom k zastaveniu dezinformácií sú takisto silné nezávislé médiá a zdravá demokracia, v ktorej zaznieva mnoho rôznych hlasov a názorov. Cieľom teda nie je obmedziť slobodu prejavu, ale posilniť ju tým, že študentov naučíme rozpoznať manipuláciu.

Odporúčame vyhnúť sa pojmu falošné správy (angl. „fake news“), pretože sa niekedy používa na kritiku nezávislých médií.

POZNÁMKA: Keďže dezinformácie sú citlivá téma, poskytli sme aj alternatívne praktické ukážky na strane 12, pre prípad, že sú pre vašich študentov vhodnejšie. Zároveň možno existujú aj ďalšie vhodnejšie príklady pre vašu triedu, prípadne môžete študentom zadať skupinovú úlohu, aby si príklady vyhľadali sami.

ÚVOD slajdy 1 – 2

→ Na úvod chceme, aby študenti začali nad dezinformáciami premýšľať.

ČO SÚ TO DEZINFORMÁCIE? slajdy 3 – 8

→ **à Prečo by niekto šíril nepravdivé informácie?**

Toto je dobrá príležitosť na aktívnu diskusiu.

Nepravdivé informácie sa nemusia nevyhnutne šíriť len ako dezinformácie.

→ **Humorné články** si možno ľahko zameniť za skutočné správy, najmä ak pochádzajú z platformy alebo kultúry, ktorú nepoznáte.

→ Človek podobne ľahko uverí **mylným informáciám**, keď cíti strach alebo neistotu v súvislosti s novými technológiami (napr. technológia 5G/6G) alebo sa bojí o život či zdravie (napr. COVID-19). Práve preto sa vypracúvajú

rôzne štúdie posúdenia vplyvu, napríklad pred uvedením nových technológií alebo liekov na trh. Takéto štúdie však vyžadujú určitý čas a medzitým sa môžu šíriť rôzne príbehy, o ktorých sa ľudia domnievajú, že sú pravdivé a nevedomujú si, že neúmyselne klamú a možno dokonca ubližujú ostatným (pozri slajd 7).

→ Niekedy sa nepravdivé príbehy šíria zámerne s cieľom oklamať. V takom prípade ide o **dezinformácie**. Páchatelia môžu použiť mnoho rôznych techník, ako je emocionálna manipulácia, ktorá vyvoláva silné emócie s úmyslom odviesť pozornosť od pravdy napríklad tým, že si najmú herca, aby vystupoval ako obeť nejakej situácie (pozri slajd 8).

Chceme, aby študenti pochopili, aké ľahké je pomýliť sa, pretože **nikto nie je imúnny a myslieť si, že sme príliš múdri na to, aby sme sa dali oklamať, nás naopak robí zraniteľnejšími.**

AKO FUNGUJÚ DEZINFORMÁCIE slajdy 9 – 14

- Otvorená a tolerantná spoločnosť je oveľa odolnejšia voči dezinformáciám a iným formám manipulácie. Dezinformácie slúžia na rozdeľovanie ľudí, prehlbovanie vnútorných rozdielov a existujúcich konfliktov či polemík.
- Šíriteľom dezinformácií ide o ovládnutie informačného priestoru, aby sme boli natoľko zmätení a ochromení, že ani nebudeme vedieť, komu môžeme veriť. Používajú na to viacero techník.
- Dezinformácie sa na sociálnych médiách veľmi ľahko šíria pomocou clickbaitov, botov, falošných príbehov a iných techník.
- Umelá inteligencia dokáže vytvoriť presvedčivé falošné záznamy alebo snímky – obsah vo forme deepfake. (video) [Viac informácií o deepfake nájdete tu](#).
- Aj tradičné médiá možno použiť na dezinformácie, ako sme videli v prípade Ruskej štátnej mediálnej platformy Russia Today, ktorej vysielanie v EÚ bolo pozastavené.
- Na tomto krátkom videu vidíme, ako sa snímky dajú vytrhnúť z kontextu s cieľom vytvoriť nepravdivý naratív. (video)

AKO REAGOVAŤ NA DEZINFORMÁCIE slajdy 15 – 20

- **Neunáhlite sa** a nepodľahnite nutkaniu okamžite reagovať na dezinformácie. Venujte radšej čas overeniu faktov a zvážte možné vysvetlenia.
- **Ako overovať fakty:** aké otázky si kláste, keď natrafíte na potenciálnu dezinformáciu a ako si možno overiť, či bola správa vyvrátená profesionálnymi overovateľmi faktov.
- **Ako hovoriť s našim okolím** o dezinformáciách.

ČO ROBÍ EÚ? slajd 21:

- [Viac informácií o opatreniach EÚ proti dezinformáciám na internete nájdete tu](#).
- Európsku komisiu nájdete aj na [Instagrame](#), [Facebooku](#) a [X \(Twitter\)](#).
- Európsky parlament tiež nájdete na [Instagrame](#), [Facebooku](#) a [X \(Twitter\)](#).
- Informácie o najnovších dezinformáciách a súvisiacich faktoch nájdete na stránke [EUvsDisinfo.eu](#) [alebo na [YouTube](#), [Facebooku](#) či [X \(Twitter\)](#)].

PRÁCA V SKUPINÁCH: DISKUSIA O TYPICKÝCH PRÍKLADOCH NEPRAVDIVÝCH INFORMÁCIÍ slajd 23

Rozdeľte triedu na skupiny po najviac 5 – 6 študentov. Každý skupine pridajte praktickú ukážku. Študentom dajte približne 15 minút, aby si ukážku naštudovali a prešli si otázky, potom venujte ďalších 20 – 25 minút prezentácii záverov každej skupiny a spoločnej diskusii.

- Európou sa rýchlo šíri nová nebezpečná konšpiračná teória, ktorá viedla k vzniku kultového hnutia
  - Sú vtáky skutočne vtákmi? Paródia na konšpiračné teórie
  - Neetická a zavádzajúca reklama o „neuveriteľne účinnom“ lieku X
  - Príspevky na sociálnych médiách o voľbách
- Upozorňujeme, že nie v každej praktickej ukážke ide

o dezinformáciu, ale všetky študentom pomáhajú rozvíjať schopnosť zorientovať sa medzi nespoľahlivými informáciami.

POZNÁMKA: Tieto ukážky sú spracované ako hotové materiály, môžete však nájsť aj iné príklady, ktoré sú pre vašich študentov vhodnejšie, alebo ich požiadať, aby si v rámci skupinovej úlohy našli vlastné. Môže ísť o konšpiračné teórie (napr. vlády šíria ochorenie COVID-19, mimozemšťania v oblasti Area 51 atď.), nepravdivé informácie o zdraví, falošné fakty o skupinách menšín... Takisto by mohlo byť prospešné umožniť študentom rýchly online prieskum o poskytnutých príkladoch, aby sami videli, aké informácie sú dostupné. Ako inšpiráciu si pozrite zdroje uvedené na slajdoch 19 a 20.

INÉ PRÍKLADY

- [Deepfake zobrazuje ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského ako akože kapituluje pred Ruskom](#)
- [Satirický článok, podľa ktorého Vatikán povedal, že Ježiš sa nevráti na Zem, bol na istej americkej stránke uverejnený ako fakt](#)
- [Nemecká polícia bola obvinená zo zinscenovania zatknutia Greta Thunbergovej – odkaz 1](#)
- [Nemecká polícia bola obvinená zo zinscenovania zatknutia Greta Thunbergovej – odkaz 2](#)
- [Falošná snímka článku írskych novín o „asymptomatickom“ globálnom otepľovaní](#)
- [Snímky zobrazujúce svetelné lúče na oblohe nad Havajom údajne dokazujú, že požiare spôsobil laser](#)

KONŠPIRAČNÉ TEÓRIE

- [Zem je plochá](#)
- [Konšpiračné teórie o smrti princeznej Diany](#)
- [Elvis ešte žije](#)

3. Praktické ukážky

PRAKTICKÁ UKÁŽKA Č. 1: RASTÚCI VPLYV „Q“

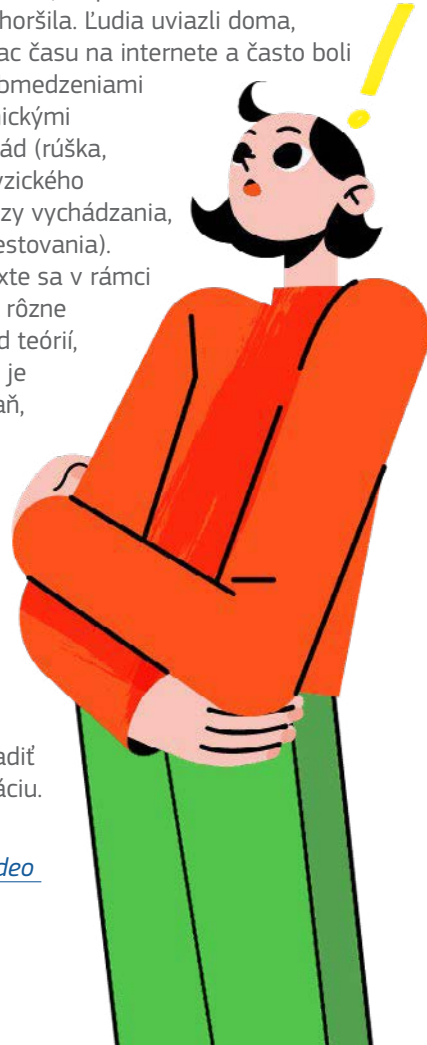
Čo majú spoločné bývalý prezident USA Barack Obama, bývalá ministerka zahraničných vecí a kandidátka na prezidentku Hillary Clintonová, francúzsky prezident Emmanuel Macron, speváčka Lady Gaga, pizzéria Comet Ping Pong vo Washingtone, zakladateľ spoločnosti Microsoft Bill Gates a herec Tom Hanks? Podľa zástancov konšpiračnej teórie QAnon sú všetci členmi satanickej skupiny obchodujúcej s deťmi, do ktorej patria celebrity aj vplyvní politici a podnikatelia. Amerického exprezidenta Donalda Trumpa vraj najali vojenský generáli na to, aby odkryl túto sieť nazývanú aj temný štát, hlboký štát alebo štát v štáte (angl. „deep state“) a ukončil jej kontrolu nad vládou a médiami. Túto teóriu šíri anonymná internetová postava používajúca prezývku „Q“, ktorá tvrdí, že je vysokopostaveným funkcionárom vlády USA s najvyššou bezpečnostnou previerkou, vďaka ktorej má prístup k utajovaným skutočnostiam.

Teória QAnon sa prvýkrát objavila na okrajových internetových fórach ako 4chan a 8chan už v roku 2017, odkedy jej popularita narástla aj na rôznych platformách sociálnych médií. Kľúčovou charakteristikou teórie QAnon, ktorá umožnila jej rýchle šírenie, je participatívnosť: „Q“ na diskusných fórach pravidelne zverejňuje „stopy“ (známe aj ako „Q Drops“), v ktorých nabáda svojich prívržencov k tomu, aby si urobili vlastný prieskum, vyriešili záhadu a dozvedeli sa pravdu stojacu za rôznymi teóriami. Od konca roku 2019 sa teória QAnon dostala na európske webové sídla a sociálne siete, pričom postupne prenikla do miestnych hnutí a prispôsobila sa miestnej rétorike a kontextom, a to najmä v Nemecku, vo Francúzsku, v Taliansku a v Spojenom kráľovstve. Aj existujúce skupiny, ako napríklad radikálne pravicové hnutia v Nemecku, použili [v niektorých prípadoch](#) časti tejto konšpiračnej

teórie. Silný „temný štát“, ktorý je základom príbehov Q, údajne nepozná hranice: politikov a vplyvné osobnosti, ako napríklad Emmanuela Macrona, opisujú miestni vyznávači teórie aj ako „bábky temného štátu“ a nemeckú vládu obviňujú z toho, že prevádzkuje tajnú pedofilnú sieť.

Nie je prekvapením, že pandémia COVID-19 situáciu ešte zhoršila. Ľudia uviazli doma, trávil oveľa viac času na internete a často boli nespokojní s obmedzeniami a protipandemickými opatreniami vlád (rúška, obmedzenie fyzického kontaktu, zákazy vychádzania, obmedzenie cestovania). V tomto kontexte sa v rámci QAnon objavili rôzne vyjadrenia – od teórií, že koronavírus je biologická zbraň, ktorú vypustil „temný štát“, až po teóriu, že Bill Gates údajne túto pandémiu naplánoval s cieľom nariadiť hromadné očkovanie a riadiť svetovú populáciu.

Môžete si tiež [pozrieť toto video o QAnon.](#)

?! DISKUSIA

1. Viete identifikovať tému, ktorá je spoločným základom príspevkov teórie QAnon šíriacich sa v USA a v Európe?
2. Čím je hnutie QAnon pre jeho prívržencov „pútavé“? Čím sa líši od iných konšpiračných teórií?
3. Spomeniete si na iné historické momenty alebo kritické udalosti, ktoré spustili podobné vlny konšpiračných teórií a dezinformácií na viacerých kontinentoch? Čo majú všetky spoločné?
4. Ako môžu, podľa vás, na základe našej predošlej diskusie o cieľoch dezinformátorov, zahraničné sily použiť QAnon na poškodenie Európy a vyvolať dojem, že je oslabená?

PRAKTICKÁ UKÁŽKA Č. 2: POZOR, TITULKY ČLÁNKOV O ZDRAVÍ MÔŽU ZAVÁDZAŤ!

Autor: Robert H. Shmerling, MD, vedúci redaktor fakulty, Harvard Health Publishing; a člen poradnej redakčnej rady Harvard Health Publishing. November 2021.

Už sa vám stalo, že vás zaujal titulok článku, ale sklamal vás jeho obsah? Mali ste dokonca pocit, že dramatický titulok bol úplne zavádzajúci? No vidíte, ja tiež.

Dobre naformulovaný titulok môže byť veľmi efektívny. Často najskôr preletíme titulky a následne sa rozhodneme, čo si prečítame.

Rovnako ako [mediálne pokrytie lekárskeho výskumu](#), aj titulky na tému zdravia môžu zavádzať. Na čo si treba dať pozor?

Zveličovanie výsledkov štúdie

- **Prebehol výskum aj na ľuďoch?** Ak sa v štúdiu zistí, že liek je bezpečný a účinný pri liečbe závažného ochorenia, je to významná správa. Ale čo ak ho testovali iba na myšiach? Vypustenie takého podstatného detailu z titulku článku nadhodnocuje význam predmetnej štúdie.
- **Teatrálnosť.** V titulkoch súvisiacich s lekárskeým výskumom bežne nájdeme prehnané prívlastky ako „prelomový“ či „prevratný“. V skutočnosti sú však naozajstné prelomové objavy pomerne zriedkavé. Tak funguje veda – poznatky sa na seba navzájom nabaľujú pomaly.
- **Nekrič hop.** Titulky pri referovaní o výsledkoch štúdie často predbiehajú. Keď napríklad výskumníci objavia v krvi nový druh buniek, ktorých počet pri zhoršení ochorenia narastá, v titulku sa môže špekulovať o tom, že ak sa liečbou zníži počet týchto buniek, ochorenie

možno dostať pod kontrolu. „Výskumní pracovníci objavili nový spôsob liečby!“, svieti v titulku. Jedného dňa môže, samozrejme, dôjsť aj k tomu, ale zatiaľ predbiehame udalosti, ak liečba ani len nebola predmetom štúdie.

→ Prehliadanie najdôležitejšieho výsledku.

Povedzme, že namiesto skúmania toho, ako liečba ovplyvňuje samotné srdcové ochorenie, štúdie často hodnotia, ako liečba ovplyvňuje jeho rizikový faktor. Dobrým príkladom je cholesterol. Je skvelé, ak liek zníži hladinu cholesterolu, ale je oveľa dôležitejšie, ak zníži výskyt kardiovaskulárnych ochorení a úmrtí. Titulky zriedka zachytávajú podstatný rozdiel medzi zástupným meradlom (napr. rizikový faktor) a najdôležitejším výsledkom (napr. miera úmrtnosti).

Source: Harvard Health Publishing Blog, 21 November 2021.
Edited for length.

?! DISKUSIA

1. Aké sú možné negatívne dôsledky zveličených alebo nepresných titulkov o vedeckých štúdiách, najmä o lekárskom výskume?
2. Spomínate si alebo viete nájsť príklady článkov, ktoré zveličujú výsledky vedeckého výskumu?
3. Myslíte si, že by ľudia čítali alebo sledovali správy o lekárskom výskume, ak by informácie o ňom boli presné?
4. Ako sa nenechať oklamať zveličenými správami o výskumoch?

PRAKTICKÁ UKÁŽKA Č. 3: SÚ VTÁKY SKUTOČNE VTÁKMI?

Videli ste v poslednom čase vtáka? Všimli ste si niečo zvláštne? V roku 2017 sa na protestoch začali objavovať transparenty s nápisom „Birds Aren't Real“ (Vtáky nie sú skutočné) a na sociálnych médiách sa začala šíriť teória, že to, čo vyzerá ako vtáky, sú v skutočnosti drony. Zástancovia tejto teórie tvrdia, že federálna vláda Spojených štátov medzi rokmi 1959 a 1971 vyhubila v krajine všetky vtáky a nahradila ich dronmi na špehovanie občanov. Tvrdia tiež, že k tomu došlo aj v iných krajinách, hoci neuvádzajú žiadne krajiny EÚ.

Podobne ako v prípade iných konšpiračných teórií, v tvrdeniach jej zástancov možno nájsť viacero nezrovnalostí, napríklad tieto:

→ Vtáčí trus pristáva na autách pričasto na to, aby to bola náhoda – v skutočnosti ide o tekuté sledovacie zariadenie.

→ Vajcia a mäso sú „100 % syntetické“ a vláda USA ich vyrába, aby ju ľudia nepodozrievali.

→ Prezidenta Johna F. Kennedyho zavraždila vláda USA, pretože sa zdráhal povoliť vyhladenie vtáctva.

Hoci pôvodca hnutia Peter McIndoe niekoľko rokov tvrdil, že skutočne veril tomu, čo hlásal, v posledných rokoch uznal, že ide o satirickú konšpiračnú teóriu, ktorá sa zrodila z frustrácie v dôsledku šírenia konšpiračných teórií počas Trumpovej vlády.

[Viac o hnutí Birds Aren't Real si môžete prečítať tu.](#) Toto nie je jediná „falošná“ konšpiračná teória, vyhľadajte si napríklad [Bielefeldské sprisahanie](#).

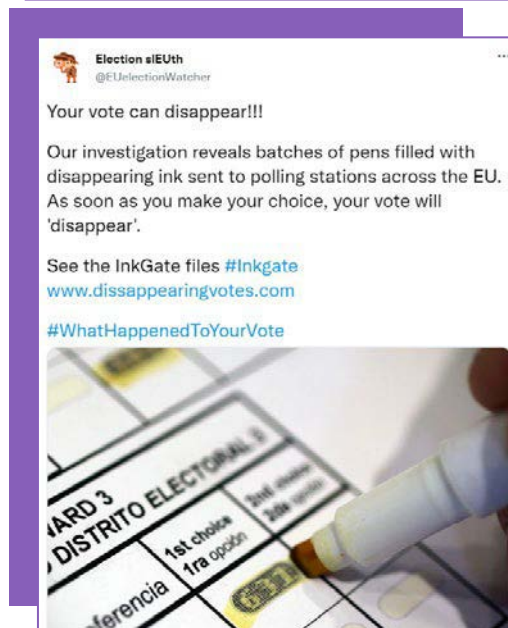
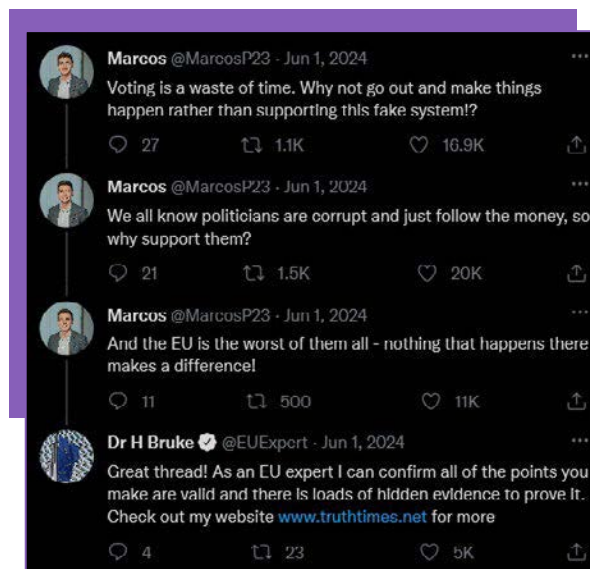
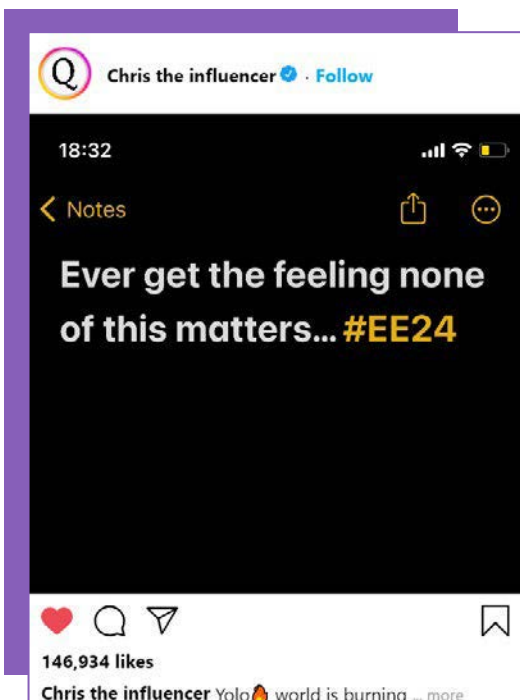

?! DISKUSIA

1. Myslíte si, že niekto tejto teórii verí?
2. Čo má táto teória spoločné so „skutočnými“ konšpiračnými teóriami, o ktorých ste počuli?
3. Prečo podľa vás ľudia začínajú veriť konšpiračným teóriám?
4. Sú satirické konšpiračné teórie účinným spôsobom boja proti „skutočným“ konšpiráciám?

PRAKTICKÁ UKÁŽKA Č. 4: DISKUSIA NA SOCIÁLNYCH MÉDIÁCH O VOĽBÁCH

Pozrite si nižšie uvedené príspevky zo sociálnych médií. Aj keď nie sú skutočné, boli inšpirované príspevkami, ktoré sa zvyčajne objavujú na sociálnych médiách pred voľbami. Je dôležité si uvedomiť, že v každých voľbách môže dôjsť k malým nezrovnalostiam a ľudskému pochybeniu a že vo všetkých krajinách EÚ existujú zavedené postupy na overovanie takýchto prípadov. Voľby sú však často terčom koordinovaných dezinformácií, ktoré sa snažia vykonštruovať volebné podvody, volebné nezrovnalosti atď.

Obrázky boli vytvorené pomocou Tweetgen.com a Zeoob.com

?! DISKUSIA

1. Súhlasíte s niektorým z argumentov v týchto príspevkoch? Prečo (resp. prečo nie)?
2. Prečo podľa vás ľudia na sociálnych médiách zverejňujú takéto príspevky?
3. Aký vplyv by podľa vás mohli mať takéto príspevky na voľby?
4. Ako by ste reagovali, ak by váš priateľ zverejnil niečo podobné na sociálnych médiách?

